



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Disputationvm De Censuris In Commvni,
Excommunicatione, Svspensione, & Interdicto, itemque
de Irregularitate, Tomvs Qvintvs**

Suárez, Francisco

Mogvntiæ, Anno Domini M. DC. XVII.

3 An priuet vsu Ecclesiæ, & sacramentalium.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94035](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94035)

Vtrum, excommunicatus omni vsu Ecclesie, & sacramentalium omnium priuatus sit.



Quotum de communicatione in diuinis actionibus, vel officiis dictum est, de vsu rerum sacrarum, quæ sacramenta non sunt, sed sacræ communiter dicuntur, & inter sacramentalia numerari possunt, nonnulla notanda sunt. Est enim in vsu harum rerum peculiaris ratio, quia in eo non interuenit communicatio cum alia persona, sed solus ipse excommunicatus vti potest, vel Ecclesia, oratio in illa, vel imagine, aut reliquia sacra, eam retinendo ob suam deuotionem, vel aqua benedicta, aut aliis rebus similibus. Vnde fit, vt ex vi illius generalis prohibitionis, quæ excommunicatus excluditur ab omni communicatione in diuinis, non fit illi phibitus huiusmodi vsus sacrarum rerum quia ibi solum prohibetur vsus, qui requirit consortium alterius personæ, eo quod debet esse ab alio, vel circum alio, at ille vsus non est communicatio cum fidelibus: ergo non continetur sub illa generali prohibitione. Videndum est ergo, an alia ratione omnis huiusmodi vsus sit interdictus excommunicato. Et videtur quidem esse, quia excommunicatus ab Ecclesia præclusus est, c. *Qui merito*, cū aliis 11. q. 3. c. 2. de Foro comp. & aliis passim: ergo prohibetur ne rebus sacris ab Ecclesia peculiariter institutis in vsum fidelium vtatur. Adde, hanc esse virtuale communicationem cum tota Ecclesia: nam per huiusmodi vsum se gerit tanquam membrum illi coniunctum.

Nihilominus distinctione vtendum censetur. Duobus enim modis potest excommunicatus vti huiusmodi rebus sacris. Primo quatenus possint esse circumstantiæ pertinentes ad priuatū cultum Dei, vel ad exercendum aliquem actum pium, quem vnusquisque fidelis vt priuata persona operari potest. Secundo potest quis vti his rebus, vt inde aliquod spirituale commodū lucretur præter suum priuatum meritum, vel satisfactionem ex speciali conuersione, vel intercessionem Ecclesiæ.

Dico ergo primo, Excommunicatus non obstantē censura potest licite vti huiusmodi rebus sacris, quatenus priuata deuotioni, vel religioni deseruiunt. Probat, quia excommunicatus non priuatur, quin proprias orationes fundere, & alios actus religionis, ac virtutis exercere possit: ergo non prohibetur, quo minus quacumque re sacra priuatim vti possit in hunc finem, illo priuato, seu particulari vsu qui aliis fidelibus concessus est. Hoc etiam suadet ratio facta, quia huiusmodi vsus non est aliqua speciali lege prohibitus, nulla enim talis lex ostendi potest. Neque etiam continetur in illa generali prohibitione Ecclesiasticæ communicationis: ergo. Denique id patet variis exemplis, nam excommunicatus vti potest omnibus diuinis officiis ab Ecclesia institutis, & Psalmis Davidicis ad laudandum Deum. Potest etiam vti sacris imaginibus, vt eis ad deuotionem excitetur: potest item vti signo Crucis, &c.

Peculiaris autem difficultas esse solet de vsu templorum, an excommunicatus ingredi ea possit, saltem quando Ecclesiastica officia non celebrantur: & ibi suas priuatas orationes fundere: Glossa enim in capit. 1. d. 21. & in capit. 1. §. *Ad osiariam*, d. 15. negat hunc vsum Ecclesiæ esse licitum excommunicato. Quod sequitur Abbas in capit. *Responsio*, de Sent. excommunicat. numer. 2 & putat esse specialem conuersionem, & quasi exceptionem a generali prohibitione, quod in eo capite conceditur excommunicato, vt ad audiendam conuersionem in Ecclesia esse possit. Sed reuera illa non est exceptio loci (vt sic

S 4 dicam)

pro ipso excommunicato, non est alia poena in iure A imposita, excepta irregularitate, quam censetur incurere excommunicatus, qui auctor est, vt diuina eorū se celebrentur: de qua in superioribus tantum est, videri potest Nauarr. c. 27. n. 244. & quæ dicemus in proprio loco.

Rursus non solum excommunicatus, sed etiam alij, qui excommunicati non sunt, prohibentur hæc diuina celebrare coram excomm. nam quoad hoc eadem est ratio de aliis diuinis officiis, quæ de sacrificio Missæ. Vnde, quæ de illo supra diximus, hoc loco applicanda sunt: eo excepto, quod de perficienda Missa diximus, si post canonem inchoatum excomm. adueniat: nam in aliis diuinis officiis non est ea necessitas illa perficiendi, quæ est in Missa, & ideo B semper intermittenda sunt, si excommunicatus excludi non possit, vt eisdem iuribus probatur Clem. 2. cum Glossa verb. *Inexpleta*, de Sent. excomm. & in c. *Is qui*, de Sent. excomm. in 6. Curandum vero est, vt diuina officia inchoata, alibi perficiantur: quod, si solenniter & publice fieri non possit, priuatim saltem, seu sub missa voce fieri debet.

Deinde eadem ratio est de alio genere communicationis consistendi simul cum alio ad idem officium diuinum. Nam, sicut in Missa est hoc prohibitum aliis non excommunicatis respectu excommunicati, ita in ceteris diuinis officiis, ex communi sententia eorundem Doctorum, fundata in generalibus locutionibus iurum: non enim solum de Missa, sed simpliciter de diuinis officiis loquuntur. C Intellegenda autem sunt de Ecclesiasticis officiis, quæ publico, & solenni ritu, & nomine totius populi Christiani fiunt: hæc enim sunt propria diuina officia, & Ecclesiastica, de quibus iura loquuntur. Vnde in priuatis orationibus non prohibemur eas fundere, vbi excommunicatus adest, vt notauit Caietanus in Summa verbo, *Excommunicatio*: quia tunc nulla interuenit communicatio. ex illa enim præsentia non coniungitur per modum vnus ad vnā communem orationem: & idcirco secus esset, si eadem orationes licet priuatas simul cum excommunicato quispiam diceret: nam illa iam esset aliqua communicatio prohibita, licet minus grauis, vt in superioribus dictum est. Est etiam obseruanda differentia inter hanc obligationem, vt tenet ex parte excommunicati, vel aliorum, quod respectu excommunicati vniuersalis est, respectu vero aliorum solum in ordine ad excommunicatos vitandos iuxta interpretationem Extrauagantis. *Ad eundem*, superius datam, quæ hic applicanda est. Denique propter hæc duo vltima communicandi genera nulla est in iure imposita poena præter excommunicationem minorem, vel maiorem, quando specialiter lata est contra participantes, de qua infra suo loco dicemus. Intelligitur autem hoc generaliter, & ex vi solius communis participationis: nam in eos, qui specialiter concurrunt ad illam, admittendo excommunicatos, ad huiusmodi vsum diuinarum specialis poena interdicti imposita est in ca. *Episcoporum* de Priuilegiis 6. & sæpe in superioribus tactum est: & E infra in materia de interdicto declarabitur. Aliqui etiam addunt, sacerdotem celebrantem coram excommunicato fieri irregularem, quando talis est nominatim excommunicatus à Papa. Ita tenet Maiolus lib. 3. de Irregulari. cap. 24. n. 4. citans Speculatorem in tit. de Dispensatione. Sed debuisset textum aliquem citare: nam sine illo nullam irregularitatem admittimus, iuxta generalem regulam in capit. *Is qui*, de Sent. excomm. in 6. Adde etiam nec Panormitanum citato loco in ea fuisse sententia, quia non de irregularitate, sed de speciali excommunicatione loquitur, quæ in eo textu specialiter fertur contra clericos participantes in diuinis officiis cum excommunicatis à Papa, quam infra suo loco declarabimus.

Ratio dubi-
tandi.

Dupliciter
potest excom-
municat vti
rebus sacris

Potest ex-
comm. vti
rebus sacris
vt seruauit
ad priuatam
deuotionem
Conclus. 2.

An possit in
templo orare.
Opinio ne-
gans
Glossa
Abb.

dicam) sed officij, seu communicationis: ibi enim non agebatur, an liceat excommunicato ingredi Ecclesiam, aut sacerdotibus eum ibi esse permittere. sed an liceret coram eo concionari: quia hæc videbatur esse quedam communicatio, & pars officij sacri.

Opinio affirmativa præfertur.
D. Thom.
Gloss.
Innocent.
Abb.
Nauarr.
Conarr.

Dico ergo, licitum esse excommunicato ingredi templa, & in eis priuatim orare. Ita D. Thomas docuit in 4. d. 18. qu. 6. artic. 1. & ceteri Theologi ibidem, & Gloss. c. *Qui studet*. 1. q. 1. in fine. & Innocent. in ca. *Responsio*, de Sent. excommunicat. & Abbas in c. 1. de Vita & honestate Cler. n. 11. Nauarr. in Sum. c. 27. num. 17. Couar. c. *Alma*, 1. p. 3. num. 7. Ratio est, quia nulla de hoc facta est specialis prohibitio: neque enim in vilo decreto continetur, neque in generali prohibitione Ecclesiastica communicationis, vt supra deductum est. Accedit, quod specialiter præceptum est, vt Ostriarij ab Ecclesia eiiciantur excommunicatos tempore quo diuina celebrantur, & maxime post Missam Catechumenorum, quando Missa fidelium inchoatur, vt patet ex capit. 1. d. 21. & 25. & expressius ex capit. *Episcopus*, de Consecr. d. 1. ergo signum est aliis temporibus licitum esse excommunicato in Ecclesia esse, & orare: hic enim melius applicatur illa vulgaris regula, quod exceptio firmat regulam in contrarium 1. *Nam quod liquide*, §. vlt. ff. de Legatis 1. Vnde male Glossa, & Abbas citati in priori sententia ex munere Ostriarij, quod est eiicere ab Ecclesia excommunicatos, colligunt excommunicatum, non posse ingredi Ecclesiam: cum munus Ostriarij non sit semper custodire Ecclesiam, ne excommunicati ingrediantur, sed solum certis temporibus, nimirum quamdiu in ea diuina officia celebrantur. Neque etiam obstat ratio dubitandi in principio posita, cum enim excommunicatus extra Ecclesiam fieri dicitur: non, Ecclesia, pro templo sumitur, sed pro Ecclesiæ mystico corpore: à quo excommunicatus separari dicitur, quia eius communione priuatur: nam corpus mysticum ex quadam membrorum inter se communione sub vno capite tanquam ex morali vniione coalescit. De qua re latius alibi.

Excommunicatus priuatur vsu rerum sacrarum quatenus ad specialem aliquem fructum spirituales ex applicatione Ecclesiæ illi inseruiunt.

Conclusio 2.

Secundo dicendum est, excommunicatum esse priuatum vsu rerum sacrarum, seu sacramentalium, quatenus ad specialem aliquem fructum spirituales ex merito, vel applicatione Ecclesiæ percipiendum ordinatur. Probat, quia ex intentione Ecclesiæ excommunicatus priuatus est omnibus communibus Ecclesiæ suffragiis, & orationibus, & indulgentiis, vt supra probatum est: ergo etiam priuatur fructu rerum sacrarum, quatenus ob Ecclesiæ meritum, vel applicationem specialiter proueneri potest. Patet consequentia, quia hoc est veluti quoddam Ecclesiæ suffragium, & communicatio cum illa in communibus eius bonis spiritualibus. Explicatur exemplis, nam probabile est orationem factam in Ecclesia consecrata, aut benedicta habere maiorem quandam vim impetrandi, ob Ecclesiæ meritum, & communem orationem factam pro his, qui orant in illo loco: oratio ergo excommunicati facta in Ecclesia non participabit hoc spirituale commodum, quia illud commune suffragium Ecclesiæ non communicatur illi: quia illa ratio, quæ in benedictione, vel consecratione Ecclesiæ fit, nõ pro excommunicatis, sed pro solis membris ab Ecclesia non præcis facta est, iuxta intentionem Ecclesiæ præcipientis, vt hæc communes orationes pro excommunicatis non fiant.

Similiter, si ex concessione Pontificis per orationem coram tali imagine factam applicentur vltra omne opus operantis tot gradus satisfactionis, seu tot anni indulgentiæ, excommunicatus non fruetur hac gratia, etiam si coram illa imagine oret: non solum quia in peccato mortali est, nam hæc ratio ex alio capite sumitur: & potest non verificari in excommunicato, cum interdum possit esse contritus, sed præcise ob censuram excommunicationis, vt recte notauit Adrianus in 4. q. 3. de Claui. in fine ad argumenta. Et ratio est, quia illa concessio Pontificis ex iusta eius intentione iuri communi consentanea non extenditur ad excommunicatos, quia sicut ipse prohibet publicas orationes facere pro excommunicato, ita neque ipse eas facit, nec facere potest, nisi fortasse per modum iustæ dispensationis, quæ fingenda non est, nisi aliunde de tali mente, & actu eius constet: ergo multo minus communicat Pontifex excommunicatis thesaurum Ecclesiæ, quando talem concessionem facit orantibus coram tali imagine: ergo excommunicatus sic orans illo beneficio non fruitur. Atque idem est in omnibus aliis rebus sacris, quæ habere possunt hunc vsu: nam omnis eius fructus reductur ad illa duo capita, vel alius impetrationis ex deprecatione nomine totius Ecclesiæ facta, vel applicationis alicuius satisfactionis ex thesauro Ecclesiæ: de quibus procedunt rationes factæ, ad quasunque res, & earum vsus applicentur.

Atque hinc inferunt aliqui, quando res sacra non habet alium vsu nisi ad lucrandam indulgentiam, vel Ecclesiæ deprecationem sibi applicandam, tunc non posse excommunicatum licite vti huiusmodi re: quia se immiscet Ecclesiæ communioni, & vult esse participes suffragiorum Ecclesiæ, quibus est priuatus, cum in ea re nullus alius vsus inueniatur. Huiusmodi videtur esse vsus aquæ benedictæ, nam in eo nulla alia religio, aut cultus fingi potest. Quod quidem verum censeo, si actum illum sub hac propria ratione & intentione consideremus. Verum tamen hoc etiam pendere potest ex personali intentione operantis, qui, supposito vsu illius aquæ, potest illa vti tanquam memoriali quodam, quo ad actum penitentiae excitetur: & quia illam iam apprehendit, vt rem quandam sacram, potest in quædam Dei cultum se illa aspergere. Et ad hunc modum nulla erit res sacra, quæ non possit habere aliquem studiosum vsu quasi personalem, vt sic dicam, qui excommunicato licitus sit, quamuis principalis vsus eius, propter quem primario est instituta, sit alius, pendens ex participatione communium bonorum spiritualium Ecclesiæ, quibus excommunicatus priuatus est.

SECTIO IV.

Virum, Excommunicatum, etiam post mortem quantum ad corpus suum, priuetur sepultura Ecclesiastica, & omni alio Ecclesiastico honore.

Hætenus diximus de priuatione harum rerum sacrarum, quatenus ad excommunicatum in hac vita duran-tem pertinere potest: declarare igitur oportet, quo modo etiam post mortem extendatur: & quoniam de suffragiorum priuatione quoad animam in secunda disputatione huius materie iam diximus, hic solum reliquum est, vt de corpore dicamus: quod in se non est capax aliorum suffragiorum, vel spiritualium bonorum, sed solum aut honorifico, vel sacro loco, aut illo cultu, & honore, qui in pompa funeris exhiberi solet: quem nunc Ecclesiasticum honorem appellamus: qui licet intuitu animæ fiat, proxime tamen circa corpus